

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ65/2022

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ' (δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα, την 23^η Αυγούστου του έτους δύο χιλιάδες είκοσι δύο (2022) ημέρα Τρίτη και ώρα 09.30 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κομνά Τράκα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

Προεδρεύων: Αδάμ Καραγλάνης, Αντιπρόεδρος
Μέλη: Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Μαρία Στυλιανίδου (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Ερωφίλη Χριστοβασίλη
Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Βασιλική Σκαρτσούνη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, Π.Ε. Διοικητικού –Οικονομικού.

Εισηγήτρια: Ζωή Μεταξιώτου, Χημικός Μηχανικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν η εισηγήτρια, Ζωή Μεταξιώτου (σε τηλεδιάσκεψη), η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μαρία Παναγοηλιοπούλου, καθώς, και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μαριλένα Σιδέρη, οι οποίες αποδεσμεύτηκαν πριν την έναρξη της διαδικασίας της ψηφοφορίας των μελών της Αρχής και τη λήψη της απόφασης.

ΘΕΜΑ: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής περί προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, βάσει του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση), για τη σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των χώρων του Γενικού Νοσοκομείου Παιδών Αθηνών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ» χρονικής διάρκειας πέντε (5) μηνών, αρχής γενομένης από την 1^η Οκτωβρίου 2022 έως την 1^η Μαρτίου 2023, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης ενός εκατομμυρίου διακοσίων εβδομήντα χιλιάδων τετρακοσίων δέκα έξι ευρώ και εξήντα επτά λεπτών (1.270.416,67 €) μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ 24%.

Με το υπ' αρ. πρωτ. εξερχομένου 16499/ 26.07.2022 αίτημά του προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής Αρχή), το οποίο παρελήφθη στις 26.07.2022 (αρ. πρωτ. εισερχ. 4079), το Γενικό Νοσοκομείο Παιδών Αθηνών (Γ.Ν.Π.Α.) «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ» αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ (δδ) του ν. 4013/2011, προκειμένου να προσφύγει στη «διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, κατά τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του Ν. 4412/2016» για τη **σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των χώρων του χρονικής διάρκειας πέντε (5) μηνών συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης ενός εκατομμυρίου διακοσίων εβδομήντα χιλιάδων τετρακοσίων δέκα έξι ευρώ και εξήντα επτά λεπτών (1.270.416,67 €) μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ 24%.**

I. Ιστορικό – Πραγματικά περιστατικά

1. Από τον φάκελο της κρινόμενης υπόθεσης και τα περιεχόμενα σε αυτόν στοιχεία και σχετικά έγγραφα προκύπτουν τα ακόλουθα αναφορικά με τις ενέργειες και τις συναφείς διαδικασίες στις οποίες προέβη η αιτούσα αρχή για την κάλυψη των αναγκών πρόσληψης προσωπικού καθαριότητας στο Γ.Ν.Π.Α. «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ» από το έτος 2018 έως σήμερα :
 - 1.1. Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. ΕΙΣ 15987/15.07.2022 έγγραφο της Δ/νσης Διοικητικής-Οικονομικής Υπηρεσίας, Τμήμα Διαχ. Ανθρώπινου Δυναμικού του Γ.Ν.Π.Α. «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ» με θέμα: «*Παροχή στοιχείων για τη διαδικασία πρόσληψης του προσωπικού καθαριότητας του Νοσοκομείου*», οι ανάγκες παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στους χώρους του Νοσοκομείου καλύπτονταν από την 19.11.2018 με την πρόσληψη προσωπικού μέσω συμβάσεων ορισμένου χρόνου (ΣΟΧ) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63 του Ν. 4430/2016. Οι κατά τα ανωτέρω συναφθείσες συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου αρχικά παρατάθηκαν έως 31.12.2019 κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 6, παρ. 3, του ν. 4558/2018.
 - 1.2. Η περαιτέρω παράταση σύναψης συμβάσεων ορισμένου χρόνου για την κάλυψη των αναγκών παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στους χώρους του Νοσοκομείου καθίστατο δυνατή βάσει του άρθρου 13 του ν. 4647/2019, κατά μέγιστο έως τις 30.06.2020, υπό την προϋπόθεση υποβολής σχετικού αιτήματος στον Α.Σ.Ε.Π. έως 31.12.2019 για έκδοση ανακοίνωσης όπως αναφέρεται και στο υπ. Αριθμ. 56331/28.11.2019 σχετικό έγγραφο του Διοικητή της 1^{ης} Υ.ΠΕ. Αττικής, σύμφωνα με το οποίο «[...] *ενόψει λήξης στις 31-12-2019 των ατομικών συμβάσεων εργασίας παροχής υπηρεσιών ορισμένου χρόνου και προκειμένου να αποφευχθούν λειτουργικές δυσχέρειες θα πρέπει να γίνει εκτίμηση των αναγκών σε προσωπικό για την κάλυψη των θέσεων Προσωπικού Ασφαλείας, Καθαριότητας, Εστίασης, Σίτισης για το Οικονομικό Έτος 2020 και στην κατάθεση των σχετικών αιτημάτων στο Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ)[...]. Τα συγκεκριμένα αιτήματα θα αποσταλούν με κοινοποίηση στην 1^η Υ.ΠΕ. Αττικής έως 6/12/2019*».

Δεδομένης της αναγκαιότητας για τη συνέχιση της παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στους χώρους του Νοσοκομείου και σε συνέχεια του ανωτέρω εγγράφου, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 1/28/05.12.2019 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Νοσοκομείου με την οποία εγκρίθηκε η προκήρυξη για την πρόσληψη εκατόν σαράντα τεσσάρων (144) ατόμων, (118) εξ' αυτών ειδικότητας ΥΕ Προσωπικό καθαριστών-καθαριστριών και (26) ατόμων ειδικότητας Βοηθητικών Εργασιών καθαριότητας, με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (ΣΟΧ) διάρκειας 12 μηνών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63 του ν.

- 4430/2016 και του άρθρου 107 του ν. 4461/2017. Η σχετική ανακοίνωση πρόσληψης (ΣΟΧ2/2019) του εν λόγω προσωπικού απεστάλη προς έγκριση στο ΑΣΕΠ στις 09.12.2019 με αριθ. πρωτ. 26295/1.
- 1.3.** Στις 06.12.2019 το Γ.Ν.Π.Α. «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ» προέβη στην ανακοίνωση πρόσληψης προσωπικού καθαριότητας ΣΟΧ1/2020 (αναριθμηθείσα από ΣΟΧ2/2019) με αριθ. πρωτ. 26201/1 (ΑΔΑ: 6ΞΕΜ46906Ε-ΩΥΣ) σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 2190/1994, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 63 του ν. 4430/2016 (ΦΕΚ 224 Α') και του άρθρου 107 του ν. 4461/2017 (ΦΕΚ 38 Α'). Με το υπ' αριθ. 25945/2019/1/2020 έγγραφό του της 26.02.2020 ο ΑΣΕΠ ενέκρινε την ανωτέρω ανακοίνωση πρόσληψης κατόπιν σχετικών διορθώσεών του.
- 1.4.** Δυνάμει των ανωτέρω νομοθετικών ρυθμίσεων και των σχετικών ενεργειών του Νοσοκομείου, και μέχρι τη σύναψη νέων συμβάσεων εργασίας στα πλαίσια της ανωτέρω προκήρυξης (ΣΟΧ1/2020), οι υφιστάμενες συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου παρατάθηκαν έως 30.06.2020.
- 1.5.** Το Γ.Ν.Π.Α. «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ» με την υπ' αριθμ. 2/15/21.09.2020 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ενέκρινε το πρακτικό της επιτροπής διαγωνισμού και τον προσωρινό πίνακα κατάταξης των υποψηφίων. Η διαδικασία σύναψης συμβάσεων για το προσωπικό ειδικότητας ΥΕ καθαριστών-καθαριστριών είχε έναρξη από 01.10.2020 και για το προσωπικό ειδικότητας ΥΕ βοηθητικών εργασιών καθαριότητας από 30.09.2020 με βάση τη σειρά κατάταξης του προσωρινού πίνακα. Ο εν λόγω πίνακας κατάταξης της ΣΟΧ1/2020 ανασυντάχθηκε και αναμορφώθηκε κατόπιν ενστάσεων υποψηφίων και αυτεπάγγελτου ελέγχου του ΑΣΕΠ κατόπιν της υπ' αριθμ. 1140/13.11.2020 απόφασης του ιδίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Νοσοκομείου με την υπ' αριθμ. 9/25/18.12.2020 απόφασή του ενέκρινε την αναμόρφωση των πινάκων κατάταξης των υποψηφίων προσωπικού καθαριότητας, ενώ, προκειμένου να συμπληρωθεί ο ζητούμενος από την ανακοίνωση ΣΟΧ1/2020 αριθμός προσωπικού, διενεργήθηκε Δημόσια Κλήρωση για τον καθορισμό της σειράς των υποψηφίων.
- 1.6.** Με την υπ' αριθμ. 2/1/14.01.2021 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Νοσοκομείου εγκρίθηκαν οι προσλήψεις με βάση τη σειρά κατάταξης των αναμορφωμένων πινάκων της ΣΟΧ1/2020 και της δημόσιας κλήρωσης, ενώ λύθηκε η υπαλληλική σχέση είκοσι πέντε (25) υπαλλήλων εκτός επιλέξιμης θέσης οι οποίοι είχαν προσληφθεί βάσει των προσωρινών πινάκων κατάταξης.
- 1.7.** Ακολούθως, οι υφιστάμενες συμβάσεις προσωπικού καθαριότητας (ΣΟΧ1/2020) παρατάθηκαν, με **τριμηνιαία διάρκεια** ισχύος των διαδοχικών παρατάσεων, **δυνάμει έκτακτων νομοθετικών ρυθμίσεων για τον κορωναιό COVID-19** ως ακολούθως:
- Έως **31.12.2021** σύμφωνα με το άρθρο 45 του ν. 4722/2020 (Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 2/27/30.09.2021 απόφαση Διοικητικού Συμβουλίου, ΑΔΑ: Ρ55Ξ46906Ε-ΝΗΠ και την υπ' αριθμ. 18916/30.09.2021 απόφαση του Διοικητή του Νοσοκομείου).
 - Έως **31.03.2022** σύμφωνα με το άρθρο 28 του ν. 4865/2021 (Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 2/38/30.12.2021 απόφαση Διοικητικού Συμβουλίου, ΑΔΑ: ΨΣΜΙ46906Ε-Η4Α και την υπ' αριθμ. 545/14.01.2022 απόφαση του Διοικητή του Νοσοκομείου, ΑΔΑ: 634Η46906Ε-827).
 - Έως **30.06.2022** σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 4917/2022 (Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 5/7/31.03.2022 απόφαση Διοικητικού Συμβουλίου, ΑΔΑ: Ρ83Φ46906Ε-2ΛΙ και την υπ'

αριθμ. 8275/18.04.2022 απόφαση του Διοικητή του Νοσοκομείου, ΑΔΑ: ΩΑΔΦ46906Ε-ΩΒΣ).

- Έως **30.09.2022** σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 4950/2022 (Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 15/17/30.06.2022 απόφαση Διοικητικού Συμβουλίου, ΑΔΑ: 9ΠΤΚ46906Ε-ΑΗΣ και την υπ' αριθμ. 15631/14.07.2022 απόφαση του Διοικητή του Νοσοκομείου, ΑΔΑ: 66ΤΕ46906Ε-ΗΙΝ), **χωρίς να προβλέπεται η δυνατότητα παράτασης πέραν αυτής της ημερομηνίας.**

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, οι υφιστάμενες συμβάσεις Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου της ανακοίνωσης ΣΟΧ1/2020, κατόπιν διαδοχικών παρατάσεων, την παρούσα χρονική περίοδο, όπως προκύπτει και από το υπ' αριθμ. 15987/15.07.2022 έγγραφο της Προϊσταμένης του Τμήματος Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού, κατανέμονται ως εξής: Δέκα τέσσερα (14) άτομα ειδικότητας ΥΕ εργατών – βοηθητικών εργασιών καθαριότητας και εβδομήντα ένα (71) άτομα ειδικότητας ΥΕ καθαριότητας (καθαριστών-καθαριστριών), **σύνολο ογδόντα πέντε (85) άτομα προσωπικού καθαριότητας.**

- 1.8. Στο ανωτέρω υπ' αριθμ. 15987/15.07.2022 έγγραφο της Προϊσταμένης του Τμήματος Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού αναφέρεται περαιτέρω, μεταξύ άλλων, ότι:

«[...] Κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι η δημοσίευση των διατάξεων που αφορούσαν την παράταση των συμβάσεων Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου του προσωπικού καθαριότητας εκδίδονταν την τελευταία ημέρα λήξης των ενεργών συμβάσεων ή ακόμη και μεταγενέστερα της λήξεως αυτών. Στην περίπτωση αυτή η αρμόδια 1^η Υ.Π.Ε. Αττικής ενημέρωνε την Διοίκηση του Νοσοκομείου ότι ενόψει επικείμενης ψήφισης Σχεδίου Νόμου ρύθμισης παρατείνονται οι ενεργείς συμβάσεις έως την προβλεπόμενη κάθε φορά ημερομηνία. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι για την παράταση των συμβάσεων έως 30.06.2022 και 30.09.2022 η Υπηρεσία ενημερώθηκε αρμοδίως στις 30.03.2022 και 29.06.2022, αντιστοίχως. Τα ως άνω αναφερόμενα στοιχεία σχετικά με τις ακολουθούμενες διαδικασίες παρατάσεων των συμβάσεων ΣΟΧ, αφενός δεν παρείχαν την δυνατότητα στο Νοσοκομείο να γνωρίζει σε εύλογο χρονικό διάστημα την ενδεχόμενη ή μη παράταση των ατομικών συμβάσεων εργασίας του προσωπικού καθαριότητας προκειμένου να προβεί στον έγκαιρο προγραμματισμό διαγωνιστικής διαδικασίας για την ανάδειξη αναδόχου παροχής υπηρεσιών καθαριότητας και αφετέρου με το ισχύον καθεστώς δεν ήταν δυνατόν να αγνοηθούν οι ανελαστικές υποχρεώσεις του Νοσοκομείου για την καθαριότητα αυτού.[...]»

2. Δεδομένης της διαφαινόμενης αδυναμίας περαιτέρω παράτασης των ενεργών συμβάσεων πέραν της 30^{ης} Σεπτεμβρίου 2022, η Διοίκηση του Νοσοκομείου προέβη στην έναρξη της διαγωνιστικής διαδικασίας για την ανάδειξη αναδόχου παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των χώρων του για δύο (2) έτη ως ακολούθως:

- Με την υπ' αριθμ. 6/6/21-03-2022 Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Νοσοκομείου εγκρίθηκε η συγκρότηση της Επιτροπής Σύνταξης Τεχνικών Προδιαγραφών για την ανάδειξη αναδόχου παροχής υπηρεσιών καθαριότητας για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών προκειμένου να καθοριστούν οι Τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης καθώς επίσης και να γίνει εκτίμηση της δαπάνης του διαγωνισμού.
- Οι Τεχνικές προδιαγραφές όπως καθορίστηκαν από την εν λόγω Επιτροπή αναρτήθηκαν σε δημόσια διαβούλευση στο ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ για διάστημα δέκα πέντε (15) ημερών (από 29.04.2022 έως 14.05.2022) κατά τη διάρκεια του οποίου υποβλήθηκαν παρατηρήσεις και σχόλια επί των Τεχνικών προδιαγραφών.
- Με την υπ' αριθμ. 1/14/16-06-2022 Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Νοσοκομείου εγκρίθηκε αφενός η σκοπιμότητα και η διενέργεια του Δημόσιου Διεθνούς

Ανοικτού Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού για την ανάδειξη αναδόχου Παροχής Υπηρεσιών Καθαριότητας των χώρων του Νοσοκομείου για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής, προϋπολογισθείσας δαπάνης 6.098.000,00€ πλέον ΦΠΑ 24% και αφετέρου οι τροποποιημένες, βάσει των υποβληθέντων σχολίων κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης, τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού.

- Η δημοσίευση του εν λόγω διαγωνισμού απεστάλη για δημοσίευση στην Ε.Ε.Ε. στις 06.07.2022, ενώ σε εθνικό επίπεδο η Προκήρυξη και η σχετική Διακήρυξη (8/2022) καταχωρήθηκαν στο ΚΗΜΔΗΣ (22PROC010891907) στην ιστοσελίδα του Νοσοκομείου καθώς και στο ΕΣΗΔΗΣ με συστημικό αριθμό 167305 στις 08.07.2022. Περίληψη της Διακήρυξης αναρτήθηκε στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ στις 08.07.2022.
 - Ο ανωτέρω διαγωνισμός, βάσει αναλυτικού χρονοδιαγράμματος το οποίο συνέταξε η Επιτροπή του Διαγωνισμού, εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί στις 06.02.2023 συμπεριλαμβανομένων των οριζόμενων εκ του νόμου προθεσμιών υποβολής τυχόν προδικαστικών προσφυγών και έκδοσης απόφασης του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την διενέργεια προσυμβατικού ελέγχου νομιμότητας.
- 3.** Κατόπιν των ανωτέρω εκτεθέντων στοιχείων, η αναθέτουσα αρχή Γ.Ν.Π.Α. «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ» υπέβαλε αίτημα (αρ. πρωτ. ΕΞΕ 16499-26/07/2022) προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (αριθμ. πρωτ. εισερχομένου Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 4079/26.07.2022) για την παροχή σύμφωνης γνώμης της περί προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για τη σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των χώρων του Νοσοκομείου χρονικής διάρκειας πέντε (5) μηνών συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης ενός εκατομμυρίου διακοσίων εβδομήντα χιλιάδων τετρακοσίων δέκα έξι ευρώ και εξήντα επτά λεπτών (1.270.416,67 €) μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ 24%, σύμφωνα με την παρ. 2 περ. γ υποπ. δδ του αρ. 2 του ν. 4013/2011, με επίκληση της συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής της περιπτώσεως του αρ. 32, παρ. 2, περ. γ του ν. 4412/2016.

Ειδικότερα, η ανωτέρω σύμβαση, η οποία αντιστοιχεί στα 5/12 της ετήσιας προϋπολογισθείσας δαπάνης του εν εξελίξει διαγωνισμού, αφορά στην περίοδο από 01.10.2022, όταν, λόγω της λήξης των υφιστάμενων συμβάσεων, το Νοσοκομείο δεν θα διαθέτει πλέον προσωπικό παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, έως και την 01.03.2023, ημερομηνία κατά την οποία εκτιμάται ότι θα έχει ολοκληρωθεί η εν εξελίξει διαγωνιστική διαδικασία.

Επισημαίνεται, τέλος, ότι το Γ.Ν.Π.Α. «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ» είχε υποβάλει αρχικό αίτημα (αρ. πρωτ. 13588-21.06.2022) προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (αριθμ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 3401/21.06.2022) για την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας του νοσοκομείου, με επίκληση της ίδιας νομικής βάσης (διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016), επί του οποίου ζητήθηκαν από την Αρχή διευκρινίσεις και συμπληρωματικά στοιχεία φακέλου στις 05.07.2022. Κατόπιν τούτου, το εν λόγω αίτημα ανακλήθηκε και υπεβλήθη εκ νέου προς την Αρχή, με την τροποποιημένη τρέχουσα μορφή του κρινόμενου αιτήματος συνοδευόμενου με το σχετικό υποστηρικτικό υλικό.

II. Νομικό Πλαίσιο

- 4.** Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, ορίζει ότι: "2. Η Αρχή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: [...] γ) [...] Ειδικότερα: [...] δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που

αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν. 4412/2016 (Α147) εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου [...]"

5. Η διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» ορίζει: "Ο παρών νόμος θεσπίζει κανόνες: α) για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης δημοσίων συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου Ι (άρθρα 2 έως 221) [...]. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 έως 7, σε όλες τις συμβάσεις των περιπτώσεων α' και β', ανεξαρτήτως είδους και εκτιμώμενης αξίας αυτών, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις αυτού".

6. Στο άρθρο 2 παράγραφος 1 του ν. 4412/2016, το οποίο ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 2 και του άρθρου 33 παρ. 1 εδάφιο β' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

"1. Για τους σκοπούς του παρόντος εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) α) ως «αναθέτουσες αρχές» νοούνται το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου και οι αναθέτουσες αρχές κατά την έννοια του άρθρου 223 και β) ως «αναθέτοντες φορείς» νοούνται οι αναθέτοντες φορείς κατά την έννοια του άρθρου 224,

5) ως «δημόσιες συμβάσεις» και ως «συμβάσεις έργων, μελετών, υπηρεσιών και προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας, οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή ενός ή περισσότερων αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων, αντίστοιχα, και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την εκπόνηση μελετών, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, [...]

9) ως «δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών» και ως «συμβάσεις υπηρεσιών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών που δεν εμπίπτουν στην περ. 7α. Στις συμβάσεις υπηρεσιών περιλαμβάνονται και οι συμβάσεις παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών που έχουν ως αντικείμενο τον σχεδιασμό, προγραμματισμό, οργάνωση, διαχείριση, παρακολούθηση, έλεγχο και αξιολόγηση επιχειρησιακών και αναπτυξιακών προγραμμάτων και δράσεων σε όλους τους τομείς της οικονομίας, καθώς και σε οριζόντιου χαρακτήρα παρεμβάσεις, την υποστήριξη της υλοποίησής τους με τη μεταφορά της απαραίτητης τεχνογνωσίας, καθώς και την παροχή εξωγενών υπηρεσιών (outsourcing) υλοποίησης των ανωτέρω προγραμμάτων και δράσεων. Στις συμβουλευτικές υπηρεσίες υπάγονται ιδίως οι οικονομικές μελέτες, κοινωνικές μελέτες και μελέτες οργάνωσης και επιχειρησιακής έρευνας, [...]"

7. Το άρθρο 3 παρ. 1 και 2 του ίδιου νόμου ορίζει τα παρακάτω:

"1. Το παρόν Βιβλίο (άρθρα 3 έως 221) θεσπίζει κανόνες για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που πραγματοποιούνται από αναθέτουσες αρχές, ανεξαρτήτως εκτιμώμενης αξίας αυτών, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα

στο παρόν άρθρο. 2. Διαδικασία σύναψης σύμβασης ή σύμβαση κατά την έννοια του παρόντος Βιβλίου είναι η απόκτηση, μέσω δημόσιας σύμβασης, από μία ή περισσότερες αναθέτουσες αρχές, έργων, αγαθών ή υπηρεσιών από οικονομικούς φορείς που επιλέγονται από τις εν λόγω αναθέτουσες αρχές, ανεξαρτήτως του κατά πόσον τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες προορίζονται για την εξυπηρέτηση σκοπού δημοσίου συμφέροντος”.

8. Τα όρια του άρθρου 5 του Ν. 4412/2016, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός Φ.Π.Α., όπως καθορίστηκαν από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1952 της Επιτροπής της 10^{ης} Νοεμβρίου 2021 (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ L398/23 της 11.11.2021) και τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1953 της Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 2021 (Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ L398/25 της 11.11.2021) που εφαρμόζονται για τη διετία 1.1.2022 – 31.12.2023 σύμφωνα με το άρθρο 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ ορίζονται ως:
- α) 140.000€ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές.
 - β) 215.000€ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές.
 - γ) 750.000€ για δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που αφορούν κοινωνικές & άλλες ειδικές υπηρεσίες που αναφέρονται στο Παράρτημα XIV του Προσαρτήματος Α, τόσο για Κεντρικές Κυβερνητικές Αρχές (ΚΚΑ), όσο και για Μη Κεντρικές Αναθέτουσες Αρχές (Μη ΚΑΑ).

9. Το άρθρο 6 του ν. 4412/2016 «Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» ορίζει ότι:

“1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς Φ.Π.Α., όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσης ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης.[...]

3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.

4. Η εκτιμώμενη αξία ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή, στις περιπτώσεις όπου δεν προβλέπεται προκήρυξη διαγωνισμού, τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή εκκινεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης, για παράδειγμα ερχόμενη σε επαφή με οικονομικούς φορείς για τους σκοπούς της σύναψης της σύμβασης, όπου ενδείκνυται κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 61. [...]

8. Όταν προτεινόμενο έργο ή προτεινόμενη παροχή υπηρεσιών μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση συμβάσεων υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 5, το παρόν Βιβλίο (άρθρα 3 έως 221) εφαρμόζεται στην ανάθεση κάθε τμήματος. [...]

11. Όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ή υπηρεσιών οι οποίες έχουν περιοδικό χαρακτήρα ή οι οποίες προβλέπεται να ανανεωθούν μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, λαμβάνεται ως βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης:

α) είτε η συνολική πραγματική αξία των διαδοχικών συμβάσεων του ίδιου τύπου οι οποίες συνήφθησαν κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο ή οικονομικό έτος, αναπροσαρμοσμένη, ει δυνατόν, προκειμένου να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες μεταβολές ως προς τις ποσότητες ή την αξία τους κατά τους δώδεκα μήνες που έπονται της αρχικής σύμβασης·

β) είτε η εκτιμώμενη συνολική αξία των διαδοχικών συμβάσεων που συνήφθησαν κατά το δωδεκάμηνο που έπεται της πρώτης παράδοσης ή κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, εφόσον αυτό υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες.[...]"

10. Το άρθρο 26 «Επιλογή των διαδικασιών (άρθρο 26 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» ορίζει τα εξής:

“1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφεύγουν: α) στις ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες των άρθρων 27 και 28 αντίστοιχα ή β) στις συμπράξεις καινοτομίας του άρθρου 31. 2. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσφεύγουν στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση ή στον ανταγωνιστικό διάλογο, στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) [...], β) όσον αφορά έργα, αγαθά ή υπηρεσίες για τα οποία, έπειτα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, υποβάλλονται μόνο μη κανονικές ή απαράδεκτες προσφορές. [...] 4. Απαράδεκτες προσφορές θεωρούνται συγκεκριμένα: α) όσες υποβάλλονται από προσφέροντες οι οποίοι δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα και β) όσων η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της αναθέτουσας αρχής, όπως καθορίστηκε και τεκμηριώθηκε πριν την έναρξη της διαδικασίας σύναψης σύμβασης.[...]”

11. Το άρθρο 27 «Ανοικτή διαδικασία (άρθρο 27 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» ορίζει ότι:

“1. Στις ανοικτές διαδικασίες, κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλλει προσφορά στο πλαίσιο προκήρυξης διαγωνισμού. Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών ανέρχεται σε 35 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ένωσης της προκήρυξης σύμβασης, υπό την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 60 και του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 67. Η προσφορά συνοδεύεται από τις πληροφορίες για την ποιοτική επιλογή που ζητούνται από την αναθέτουσα αρχή. [...] 4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συντμήσει κατά πέντε ημέρες την προθεσμία παραλαβής των προσφορών που ορίζεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 όταν αποδέχεται την υποβολή προσφορών με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 και την [παραγράφο 5 του άρθρου 22](#) και το [άρθρο 37](#)”.

12. Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι:

“2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι

αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη".

- 13.** Τα οριζόμενα στον ν. 4782/2021 (Α' 36/2021) «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία.» και ιδίως το άρθρο 142 « Έναρξη ισχύος Μέρους Α' », όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, σύμφωνα με το οποίο :

«Άρθρο 142 - Έναρξη ισχύος Μέρους Α'»

1. Η ισχύς των διατάξεων:

α) του άρθρου 4, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016, β) των άρθρων 10, 20 παρ. 4, 34 κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 2 του άρθρου 92 του ν. 4412/2016, 57, 58, 59, 60, 63, 64, 66 έως 79, 82 έως 86, 89 έως 93, 95 έως 98, 100, 131 και 138,

γ) [Καταργείται].

δ) του άρθρου 109, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 7 του άρθρου 258 του ν. 4412/2016, αρχίζει από την 1η.9.2021

ε) των άρθρων 55, 108 κατά το μέρος που τροποποιεί την περ. α` της παρ. 11 του άρθρου 221 του ν. 4412/2016, και 134 αρχίζει από την 1η.3.2022.

2. Η ισχύς των άρθρων 3, 6 κατά το μέρος που τροποποιεί τις παρ. 1 και 5 του άρθρου 38 του ν. 4412/2016 (Α` 147), 7, 8, 9, 11, 12, 13, 42, 49, 62, 65, 80, 81, 87, 88, 94, 99, 101, 108, εκτός της περ. α` της παρ. 11, 121 και 127 αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Το άρθρο 42, με το οποίο τροποποιήθηκε το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, καταλαμβάνει και εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς, κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος, διαγωνιστικές διαδικασίες, εκτός εάν έχει χωρήσει οριστικός αποκλεισμός του οικονομικού φορέα ή έχει εκδοθεί απόφαση αρμοδίου δικαστηρίου, η οποία έχει κρίνει διαφορετικά.

3. Η ισχύς των υπολοίπων άρθρων του παρόντος αρχίζει από την 1η.6.2021, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του. Τα άρθρα 43 και 121 του ν. 4782/2021, με τα οποία τροποποιήθηκαν τα άρθρα 103 και 310, αντίστοιχα, του ν. 4412/2016, εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς, κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος τους (1η.6.2021), διαγωνιστικές διαδικασίες, εκτός εάν έχει χωρήσει οριστικός αποκλεισμός του οικονομικού φορέα ή έχει εκδοθεί απόφαση αρμοδίου δικαστηρίου, η οποία έχει κρίνει διαφορετικά».

- 14.** Τα οριζόμενα στον ν. 4912/2022 (Α' 59/2022) «Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων και άλλες διατάξεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης» και ιδίως τα άρθρα 17, παρ. 1 και 4 και 19 αυτού, όσον αφορά την αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης κατ' άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ` του ν. 4013/2011, σύμφωνα με τα οποία:

«Άρθρο 17

Μεταβατικές διατάξεις - Μεταφορά αρμοδιοτήτων από την Αρχή του ν. 4013/2011 στην Αρχή του ν. 4412/2016

1. Από την έκδοση της πράξης διορισμού Προέδρου και τουλάχιστον έξι (6) Συμβούλων της Ενιαίας Αρχής Δημόσιων Συμβάσεων του άρθρου 347 του ν. 4412/2016 (Α' 147), όπως το άρθρο αυτό αντικαθίσταται με το άρθρο 2 του παρόντος νόμου: (α) η Αρχή του ν. 4013/2011 (Α' 204) καταργείται και το σύνολο των δικαιωμάτων, υποχρεώσεων και εννόμων σχέσεων της, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης του ειδικού τραπεζικού λογαριασμού της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4013/2011, περιέρχεται αυτοδικαίως και χωρίς άλλη διατύπωση στην Αρχή του ν. 4412/2016, (β) δίκες της Αρχής του ν. 4013/2011 συνεχίζονται χωρίς διακοπή από την Αρχή του ν. 4412/2016, η οποία λογίζεται ως καθολικός διάδοχος της Αρχής του ν. 4013/2011, (γ) όλα τα υφιστάμενα ταμειακά υπόλοιπα της Αρχής του ν. 4013/2011 μεταφέρονται στην Αρχή του ν. 4412/2016, η οποία συνεχίζει την εκτέλεση του τρέχοντος προϋπολογισμού. [...]

4. Μέχρι την έκδοση της πράξης διορισμού Προέδρου και τουλάχιστον έξι (6) Συμβούλων της Ενιαίας Αρχής Δημόσιων Συμβάσεων (ΕΑΔΗΣΥ) του άρθρου 347 του ν. 4412/2016, η καταργούμενη Αρχή του ν. 4013/2011 εξακολουθεί να λειτουργεί με τα όργανα διοίκησης της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΑΑΔΗΣΥ) που υπηρετούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος. [...]

Άρθρο 19

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έκδοση Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου με την οποία διορίζονται ο Πρόεδρος και τουλάχιστον έξι (6) Σύμβουλοι της Αρχής, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 348 του ν. 4412/2016 (Α' 147), καταργούνται: (α) τα άρθρα 1 έως 10 του ν. 4013/2011 (Α' 204) για την «Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων» («Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.» ή «Αρχή») και (β) το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016.».

III. Νομική Εκτίμηση

15. Το υπό εξέταση αίτημα του Γ.Ν.Π.Α. «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ» αφορά στην προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, η οποία, αφενός λόγω αντικειμένου και αφετέρου λόγω της εκτιμώμενης αξίας, καθώς η συνολική προϋπολογισθείσα δαπάνη του αιτήματος ανέρχεται στο ποσό των 1.270.416,67€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 και κατά συνέπεια, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του εν λόγω αιτήματος, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει. Στο υπό εξέταση αίτημά της, άλλωστε, η αναθέτουσα αρχή επικαλείται ρητά ως νομική βάση για την υποβολή του τη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση).
16. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση, έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 περιπτώσεις με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (πρβλ. άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 και άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ,

αντίστοιχα, και βλ. σχετικώς ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56, της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, EU:C:2009:246, σκέψεις 105-106, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C -549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35). Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζομένων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας το δε βάρος αποδείξεως περί του ότι συντρέχουν όντως οι έκτακτες περιστάσεις που δικαιολογούν την απόκλιση το φέρει αυτός που τις επικαλείται (βλ. υπό το πνεύμα αυτό ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 10ης Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039, σκέψη 14, της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10ης Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14ης Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33, της 8ης Απριλίου 2008, C- 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψεις 57-58, της 27ης Οκτωβρίου 2011, C - 601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32).

17. Η αναθέτουσα αρχή επικαλείται ρητά, ως νομική βάση θεμελίωσης του αιτήματός της, τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016.

Ειδικότερα, ως προς την εφαρμογή του εν λόγω άρθρου και μάλιστα για την εξαίρεση του κατεπείγοντος, η εφαρμογή της τελευταίας εξαρτάται από τη συνδρομή πέντε σωρευτικών προϋποθέσεων.

(α) Συγκεκριμένα, προϋποθέτει:

- i) την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες,
- ii) την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης,
- iii) την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει,
- iv) οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη, και τέλος,
- v) την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

(β) Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ τον συνήθη ρου του οικονομικού και κοινωνικού βίου, όπως λ.χ. οι θεομηνίες (πλημμύρες, σεισμοί κλπ.),

οι οποίες καθιστούν κατεπείγοντως απαραίτητη την παράδοση διαφόρων προμηθειών στους πληγέντες.

(γ) Γίνεται περαιτέρω δεκτό, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι, κατά την έννοια της διάταξης της υποπερίπτωσης γ' της περίπτωσης 1 του άρθρου 25 του π.δ/τος 60/2007 και πλέον άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή έχει μεν ευχέρεια, κατ' απόκλιση από το γενικό κανόνα διενέργειας ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού, να συνάπτει δημόσια σύμβαση με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης, μόνον όμως εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο νόμιμες προϋποθέσεις, ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και δη μη απορρέοντα από δική της ευθύνη. Η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. χαρακτηριστικά ΣτΕ 1747/2011). Επιπλέον, αντίστοιχη άποψη έχει υιοθετήσει και το Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΣ), το οποίο δέχεται ότι απρόβλεπτες περιστάσεις είναι τα γεγονότα που δεν μπορούν αντικειμενικά με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας της αναθέτουσας αρχής (βλ. ενδεικτικά πράξεις ΕΣ 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, 15 και 74/2008).

Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αν δεν πληρούται μία από τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις ως προς το κατεπείγον, δεν δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (βλ. αποφάσεις ΔΕΕ της 2ας Αυγούστου 1993, C-107/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 12, C2318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκέψη 14).

- 18.** Εν προκειμένω, το Γ.Ν.Π.Α. «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ» αιτείται την προσφυγή στην διαδικασία της διαπραγμάτευσης, προκειμένου να καλυφθούν οι επικαλούμενες ως κατεπείγουσες ανάγκες καθαριότητας των χώρων του Νοσοκομείου, για χρονικό διάστημα πέντε (5) μηνών, ήτοι από 01.10.2022 έως 01.03.2023. Ως προς την εξέταση της συνδρομής των προϋποθέσεων της εφαρμοστέας διάταξης, από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου της υπό κρίση υπόθεσης, προκύπτουν τα εξής:

18.1. Ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες:

Σύμφωνα με το συνυποβαλλόμενο με το αίτημα σχέδιο απόφασης προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, η αναθέτουσα αρχή προβάλλει ως "[...] κατεπείγουσα ανάγκη, μη συμβιβαζόμενη με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες (τακτικές) διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων (π.χ.) με την επιστευσμένη διαδικασία του άρθρου 27 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 ήτοι με σύντμηση προθεσμιών [...]", την ανάγκη συνεχιζόμενης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των χώρων του Νοσοκομείου, δεδομένου ότι από 01.10.2022, ημερομηνία λήξης των υφιστάμενων συμβάσεων, δεν θα διαθέτει πλέον προσωπικό παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, ενώ παράλληλα δεν διαθέτει μόνιμο προσωπικό καθαριότητας. Επισημαίνεται ότι ο προβαλλόμενος από την

αναθέτουσα αρχή ως κατεπείγων χαρακτήρας της ανάγκης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας συνάδει με την φύση, το σκοπό, την αποστολή και τους όρους λειτουργίας του Νοσοκομείου όσον αφορά στην αυστηρή και αδιάλειπτη εφαρμογή των κανόνων υγιεινής και καθαριότητας των χώρων στους οποίους παρέχονται υπηρεσίες υγείας. Επιπλέον, η υποβολή (στις 26.7.2022¹) του κρινόμενου αιτήματος πραγματοποιήθηκε εντός του διαστήματος ισχύος της τελευταίας παράτασης των υφιστάμενων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας και σε χρονικό σημείο πλησίον της επικείμενης λήξης των (30.09.2022). Διατυπώνεται, ωστόσο, μια επιφύλαξη αναφορικά με τον ισχυρισμό της αναθέτουσας αρχής περί αδυναμίας χρήσης της δυνατότητας επιστευμένων διαδικασιών, όπως επί παραδείγματι όσων προβλέπονται στις διαδικασίες του άρθρου 27 παρ. 3 του Ν.4412/2016. Οι διαδικασίες αυτές θα διασφάλιζαν συνθήκες ευρύτερης συμμετοχής και ανταγωνισμού υπό την προϋπόθεση ότι θα ξεκινούσαν εγκαίρως και ανεξαρτήτως πιθανολογούμενων εκτάκτων νομοθετικών ρυθμίσεων στα πλαίσια διαχείρισης της πανδημίας. Οι έκτακτες αυτές νομοθετικές ρυθμίσεις παρείχαν την δυνατότητα άμεσης μεν αλλά βραχυπρόθεσμης (τριμηνιαίας) και υψηλού ρίσκου διευθέτησης των πάγιων και διαρκών αναγκών του Νοσοκομείου λόγω δημοσιοποίησης των σχετικών ρυθμίσεων πρακτικά επί τη λήξη των συμβάσεων λόγω μη προβλέψιμης έκβασης της πανδημίας. Ωστόσο και ανεξαρτήτως των ανωτέρω παραδοχών, θα μπορούσε να γίνει δεκτό ότι κατά τον χρόνο εξέτασης του αιτήματος, η εν λόγω κατεπείγουσα ανάγκη δε συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που θέτουν οι προβλεπόμενες από τον ν. 4412/2016 διαδικασίες, της διαδικασίας του άρθρου 27 παρ. 3 ν. 4412/2016 συμπεριλαμβανομένης.

18.2. Ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης:

Η αναθέτουσα αρχή θεμελιώνει το αίτημα προσφυγής στην διαδικασία της διαπραγμάτευσης και ειδικότερα βασίζει την επιχειρηματολογία της περί «ύπαρξης απρόβλεπτης περίπτωσης» στο γεγονός ότι «[...] η δημοσίευση των διατάξεων που αφορούσαν την παράταση των συμβάσεων Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου του προσωπικού καθαριότητας εκδίδονταν την τελευταία ημέρα λήξης των συμβάσεων ή ακόμα και μεταγενέστερα της λήξεως αυτών. Στην περίπτωση αυτή η αρμόδια 1^η Υ.ΠΕ. Αττικής ενημέρωνε την Διοίκηση του Νοσοκομείου ότι ενόψει επικείμενης ψήφισης Σχεδίου Νόμου ρύθμισης παρατείνονται οι ενεργείς συμβάσεις έως την προβλεπόμενη κάθε φορά ημερομηνία.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι για την παράταση των συμβάσεων έως 30.06.2022 και 30.09.2022 η Υπηρεσία ενημερώθηκε αρμοδίως στις 30.03.2022 και 29.06.2022, αντιστοίχως. Τα ως άνω αναφερόμενα στοιχεία σχετικά με τις ακολουθούμενες διαδικασίες παρατάσεων των συμβάσεων ΣΟΧ, αφενός δεν παρείχαν τη δυνατότητα στο Νοσοκομείο να γνωρίζει σε εύλογο χρονικό διάστημα την ενδεχόμενη ή μη παράταση των ατομικών συμβάσεων εργασίας του προσωπικού καθαριότητας, προκειμένου να προβεί στον έγκαιρο προγραμματισμό διαγωνιστικής διαδικασίας για την ανάδειξη αναδόχου

¹ Το αρχικό αίτημα της αναθέτουσας αρχής με το ίδιο αντικείμενο (παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των χώρων του νοσοκομείου) και ελαφρώς διαφοροποιημένο περιεχόμενο υποβλήθηκε στις 21.6.2022 και εν συνεχεία ανακλήθηκε.

παροχής υπηρεσιών καθαριότητας και αφετέρου με το ισχύον καθεστώς δεν ήταν δυνατόν να αγνοηθούν οι ανελαστικές υποχρεώσεις του Νοσοκομείου για την καθαριότητα αυτού. Ωστόσο, το Νοσοκομείο βασιζόμενο στην προφορική ενημέρωση της αρμόδιας 1^{ης} Υ.ΠΕ. Αττικής, ότι οι ενεργείς συμβάσεις ΣΟΧ θα παρατείνονταν το πολύ έως 30.09.2022, προέβη στην έναρξη της διαγωνιστικής διαδικασίας για την ανάδειξη αναδόχου παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των χώρων του για δύο (2) έτη [...].”

Επιπροσθέτως, η αναθέτουσα αρχή, στο υποβληθέν Σχέδιο Απόφασης προσφυγής στη διαπραγμάτευση, αναφερόμενη στον εν εξελίξει ανοικτό διαγωνισμό (Αρ. Διακήρυξης 8/2022), τονίζει: “[...] Σύμφωνα με το ακόλουθο χρονοδιάγραμμα, (βλ. Χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του Διαγωνισμού), τηρώντας τις υποχρεωτικές προθεσμίες που προβλέπονται ανά στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας στον Ν. 4412/2016, ο ανωτέρω διαγωνισμός εκτιμάται ότι θα έχει ολοκληρωθεί στις 06 Φεβρουαρίου 2023 με την επιφύλαξη ωστόσο, ότι στην περίπτωση υποβολής προδικαστικών προσφυγών, καθώς και έκδοσης της απόφασης του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας πέραν του αρχικά εκτιμώμενου χρόνου, ήτοι έως και τις 25.01.2023, η ολοκλήρωση του διαγωνισμού να εκτιμάται σε χρόνο πέραν της προαναφερθείσας ημερομηνίας, χωρίς να δύναται να προσδιοριστεί ακριβώς στην παρούσα φάση. [...]”. Σημειώνεται στο σημείο αυτό ότι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, ο εν λόγω διαγωνισμός, ο οποίος κατά τους ισχυρισμούς και τις εκτιμήσεις της αιτούσας δεν προλαβαίνει να ολοκληρωθεί εγκαίρως, προκηρύχθηκε μόλις στις 06.07.2022, δηλαδή λιγότερο από 3 μήνες πριν τη λήξη των υφιστάμενων εν ισχύ μέχρι την 30.09.2022 συμβάσεων καθαριότητας.

Εισαγωγικώς επισημαίνεται ότι ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ τον συνήθη ρου του οικονομικού και κοινωνικού βίου. Γίνεται περαιτέρω δεκτό, σύμφωνα με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι, κατά την έννοια της διάταξης της υποπερίπτωσης γ’ της περίπτωσης 1 του άρθρου 25 του π.δ/τος 60/2007 και πλέον άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ’ του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή έχει μεν ευχέρεια, κατ’ απόκλιση από το γενικό κανόνα διενέργειας ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού, να συνάπτει δημόσια σύμβαση με προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση της σχετικής προκήρυξης, μόνον όμως εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο νόμιμες προϋποθέσεις, ήτοι κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε γεγονότα απρόβλεπτα και δη μη απορρέοντα από δική της ευθύνη. Η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να φέρει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους αποφασίζεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. ΣτΕ 1747/2011). Επιπλέον, αντίστοιχη άποψη έχει υιοθετήσει και το Ελεγκτικό Συνέδριο, το οποίο δέχεται ότι απρόβλεπτες περιστάσεις είναι τα γεγονότα που δεν μπορούν αντικειμενικά με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας αυτής (βλ. ενδεικτικά πράξεις ΕΣ 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, 15 και 74/2008). Συναφώς, κατά την κρίση του Ελεγκτικού Συνεδρίου γεγονότα όπως η προσεχής λήξη ισχύος των

συμβάσεων των υπό ανάθεση υπηρεσιών, ή η ανάγκη παροχής των σχετικών υπηρεσιών για την εύρυθμη λειτουργία του φορέα δεν μπορούν να χαρακτηριστούν απρόβλεπτες περιστάσεις (βλ. ΕΣ Τμ. VI 93/2011, 91/2007, Κλ. Ζ 264/2010, Κλ. ΣΤ 205/2007, Τμ. VI 58/2005, 91/2007, 19/2009). Επίσης, δεν επιτρέπεται προσφυγή της αναθέτουσας αρχής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για το λόγο ότι ο διεθνής ανοικτός διαγωνισμός στον οποίο συμπεριλαμβάνονται τα υπό προμήθεια είδη δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Και τούτο διότι το γεγονός αυτό δεν συνιστά απρόβλεπτη περίσταση, ήτοι έκτακτο και ασυνήθιστο γεγονός, που αντικειμενικά δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθεί σύμφωνα με τους κανόνες της ανθρώπινης πείρας και λογικής κατά τον προγραμματισμό των σχετικών προμηθειών, αλλά εξέλιξη πιθανή και συνήθης.

Επιπλέον, κατά τη νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η τήρηση χρονοβόρων, ενδεχομένως, διαδικασιών διενέργειας διαγωνισμών, εξαιτίας των δημοσιεύσεων ή της υποβολής ενστάσεων, προσφυγών και αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων από τους συμμετέχοντες, δεν συνιστά απρόβλεπτη περίσταση η οποία να συνδέεται αιτιωδώς με την κατεπείγουσα ανάγκη απευθείας ανάθεσης της σχετικής προμήθειας (βλ. ενδεικτικά πράξεις VI Τμ. Ελ. Συν. 91/2007, 205/2007 και Τμ. IV160/2013, 182/2014). Η ανωτέρω παρατεθείσα πάγια νομολογία, περί μη συνδρομής απρόβλεπτου γεγονότος, συνάδει και με την με αρ. 1747/2011 Απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, σύμφωνα με την οποία “κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 25 του π.δ 60/2007, δεν συνιστά απρόβλεπτο γεγονός που θα δικαιολογούσε κατ' εξαίρεση, την επιλογή από τη Διοίκηση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση το γεγονός της άσκησης των προβλεπόμενων εκ του νόμου ένδικων μέσων παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας” (σκέψη 7).

Γενικά παραλείψεις ή καθυστερήσεις της αναθέτουσας αρχής να προγραμματίσει και να προβεί έγκαιρα στις απαιτούμενες ενέργειες σύναψης της σύμβασης (π.χ. καθυστέρηση στην εκκίνηση της διαδικασίας), παρά τη διαπίστωση της ανάγκης, έχει κριθεί ότι δεν μπορούν να στοιχειοθετήσουν κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτο γεγονός.

Υπό το πρίσμα όλων των ανωτέρω, οι επικαλούμενες από την αιτούσα περιστάσεις δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι εμπίπτουν στην έννοια του απροβλέπτου, ήτοι που - αντικειμενικά και με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής- δεν μπορούν να προβλεφθούν από μια επιμελή αναθέτουσα αρχή.

Στο σημείο αυτό, στο πλαίσιο της παρούσας επιχειρηματολογίας περί της ύπαρξης ή μη απρόβλεπτης περιστασης, αξίζει να αναφερθούν εν συντομία βασικά σημεία του αιτιολογικού υπόβαθρου εφαρμογής του άρθρου 63 του Ν. 4430/2016 (πρβλ. Δικαστικές Αποφάσεις 2298/2019 ΣΤΕ-763287, 943/2020 ΣΤΕ(ΟΛΟΜ)-777227 σχετικά με την εκδίκαση αιτήσεων ακύρωσης αποφάσεων σχετικών με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου προσωπικού καθαριότητας, φύλαξης και σίτισης), το οποίο αποτέλεσε το βασικό μοντέλο διαχείρισης των –κατά τα λοιπά- πάγιων και διαρκών αναγκών παροχής υπηρεσιών καθαριότητας που υιοθέτησε το Γ.Ν.Π.Α. «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ» από τον Νοέμβριο του 2018 και ένθεν. Το εν λόγω νομοθέτημα αποτελεί μεταβατική διάταξη που διευθετεί ζητήματα που συνέχονται με το δημόσιο συμφέρον της διαρκούς και απρόσκοπτης καθαριότητας των χώρων και την συναπτόμενη με κοινωνικούς λόγους ανάγκη αποτροπής

της αιφνίδιας διακοπής της επαγγελματικής απασχόλησης των εργαζομένων (ΣτΕ 205/2016) με σεβασμό προς το Σύνταγμα και της Ευρωπαϊκές Οδηγίες (2298/2019ΣτΕ - 763287). Σημειώνεται επιπλέον ότι η συγκεκριμένη ρύθμιση αποτελεί τμήμα πολλών παρόμοιων ρυθμίσεων οι οποίες εισήχθησαν την συγκεκριμένη χρονική περίοδο λόγω της δημοσιονομικής κρίσης και των διεθνών δεσμεύσεων της χώρας οι οποίες απαγόρευαν την πρόσληψη μονίμου προσωπικού για την κάλυψη αναγκών του Δημοσίου, ενώ παράλληλα πολλές εκ των οργανικών θέσεων των προσώπων που παρείχαν αυτές τις υπηρεσίες καταργήθηκαν. Αυτό το νομοθετικό πλαίσιο (άρθρο 63 του ν. 4430/2016 και άρθρο 107 του ν. 4461/2017) μαζί με συναφείς τροποποιήσεις ίσχυσε έως την 30.06.2020, οπότε διευρύνθηκε με έκτακτες νομοθετικές ρυθμίσεις στα πλαίσια αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού, που είχε ήδη ξεσπάσει, οι οποίες παρείχαν τη δυνατότητα διαδοχικών παρατάσεων υφιστάμενων συμβάσεων εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου χρόνου (ΣΟΧ) της κεντρικής υπηρεσίας και των εποπτευόμενων φορέων του Υπουργείου Υγείας. Η περιστασιακή αυτή δυνατότητα παράτασης δόθηκε από την πλευρά του Δημοσίου ως χρονικό ανάχωμα, σε συνθήκες εκτάκτου ανάγκης λόγω πανδημίας, προκειμένου οι φορείς να διευθετήσουν τις πάγιες και διαρκείς τους ανάγκες με τις ενδεδειγμένες πλην περισσότερο χρονοβόρες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων σύμφωνα με το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο. Η δυνατότητα αυτή, ωστόσο, δεν ήταν ασφαλής ούτε δεδομένη διότι καθορίζονταν από την χρονική εξέλιξη και την έκβαση της πανδημίας η οποία ως γνωστόν δεν ήταν ούτε προβλέψιμη ούτε χρονικά προδιαγεγραμμένη. Αυτό σημαίνει ότι, ανεξαρτήτως της ύπαρξης ή μη της δυνατότητας παράτασης των ΣΟΧ βάσει νομοθετικών ρυθμίσεων «*επί τη λήξη των ΣΟΧ ή και μεταγενέστερα*» όπως αναφέρει ανωτέρω η αναθέτουσα αρχή, αυτή όφειλε να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα και να εφαρμόσει τις διαθέσιμες νόμιμες διαδικασίες μέσω έγκαιρης προκήρυξης σχετικής σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, ανεξαρτήτως της πιθανής παράτασης των τρεχουσών συμβάσεων των οποίων η λήξη ήταν πάντα εκ των προτέρων γνωστή, όπως αναλύεται κατωτέρω και κατά την εξέταση της τέταρτης προϋπόθεσης περί ύπαρξης ευθύνης της αναθέτουσας αρχής.

Εκ των ανωτέρω διαλαμβανόμενων προκύπτει ότι, η εκ των προτέρων γνώση, εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής, της ακριβούς διάρκειας των συμβάσεων και της -εκάστοτε- δήλης ημερομηνίας λήξης αυτών ακόμη και εντός του μη καθορισμένου -και συνάμα αμφίβολου- πλαισίου των «πιθανών» διαδοχικών παρατάσεων λόγω εκτάκτων νομοθετικών ρυθμίσεων, όπως αυτές που επικαλείται εν προκειμένω η αναθέτουσα αρχή, δεν μπορεί να θεμελιώσει απρόβλεπτο γεγονός, γεγονός δηλαδή που δεν ήταν δυνατόν, κατά τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθεί από αυτήν. Αντιθέτως, τα ανωτέρω διδόμενα περιστατικά καταδεικνύουν περισσότερο τη μη επίδειξη της απαιτούμενης επιμέλειας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής ως προς τη διαχείριση των πάγιων αναγκών παροχής υπηρεσιών καθαριότητας του Νοσοκομείου, καθώς και την ύπαρξη ευθύνης της αναθέτουσας αρχής ως προς τις περιστάσεις που επικαλείται για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης, όπως διαφαίνεται κατωτέρω κατά την εξέταση της τέταρτης προϋπόθεσης. Πολύ περισσότερο δε, οι επικαλούμενες από την αναθέτουσα αρχή περιστάσεις δεν μπορούν να συνιστούν απρόβλεπτα γεγονότα, ακριβώς για τον

λόγο ότι δυνάμει των προαναφερόμενων έκτακτων νομοθετικών ρυθμίσεων για την πανδημία και των σχετικών αποφάσεων του νοσοκομείου, η 30^η Σεπτεμβρίου 2022 είχε οριστεί ως η καταληκτική ημερομηνία για την παράταση των υφιστάμενων συμβάσεων ορισμένου χρόνου, χωρίς να προβλέπεται η δυνατότητα παράτασης πέραν αυτής της ημερομηνίας.

18.3. Ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης:

Για τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της εφαρμοστέας διάταξης του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, θα πρέπει οι κατεπείγουσες ανάγκες που επικαλείται η αναθέτουσα αρχή να οφείλονται σε αυταπόδεικτα απρόβλεπτες περιστάσεις, με τις οποίες να τελούν σε αιτιώδη συνάφεια. Στην κρινόμενη υπόθεση, σύμφωνα με τα ως διαλαμβανόμενα στην παράγραφο 18.2, τα επικαλούμενα από την αναθέτουσα αρχή περιστατικά δεν συνιστούν απρόβλεπτες περιστάσεις, ήτοι απρόβλεπτα γεγονότα που - αντικειμενικά και με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής- δεν μπορούν να προβλεφθούν από μια επιμελή αναθέτουσα αρχή και, συνεπώς, δεν δύναται να εξεταστεί η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου με την ανακύψασα κατεπείγουσα ανάγκη ανάθεσης των συμβάσεων θέματος.

18.4. Ως προς το ότι οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.

Οι υπηρεσίες καθαριότητας αποτελούν πάγια και διαρκή ανάγκη, επομένως δύναται να προγραμματιστούν σε ετήσια βάση έγκαιρα από την αναθέτουσα αρχή. Ο εκάστοτε φορέας, άλλωστε, οφείλει να προγραμματίζει τις ανάγκες του και να ξεκινά τις κατά περίπτωση νόμιμες διαδικασίες στον κατάλληλο χρόνο, ούτως ώστε να είναι σε θέση να τις περατώσει έγκαιρα (βλ. Πράξη 4/2013 Τμήμα IV Ελ. Συν.).

Εκ των υποβληθέντων στοιχείων προκύπτει ότι ήταν γνωστό στην Υπηρεσία ήδη την 01.03.2022 ότι η προ-τελευταία παράταση των υφιστάμενων συμβάσεων έληγε στις 30.06.2022, ενώ η προφορική ενημέρωση του Νοσοκομείου για την επικείμενη ψήφιση Σχεδίου Νόμου ρύθμισης, σύμφωνα με την οποία δίνεται η δυνατότητα μιας τελικής παράτασης των συμβάσεων έως 30.09.2022, δόθηκε στις 29.06.2022. Παράλληλα, η έκβαση της πανδημίας σε εθνικό αλλά και διεθνές επίπεδο παρείχε το περιθώριο χαλάρωσης των περιοριστικών μέτρων ήδη από τον περασμένο Μάιο, γεγονός που ήταν εν γνώσει της ευρύτερης κοινής γνώμης λόγω της συνεχούς ενημέρωσης των αρμοδίων αρχών. Το γεγονός αυτό δεν διαφαίνεται να λειτούργησε ως μοχλός επιτάχυνσης της έναρξης των διαγωνιστικών διαδικασιών οι οποίες τελικώς δρομολογήθηκαν αρχές του τρέχοντος Ιουλίου, διάστημα μικρότερο των 3 μηνών πριν τη λήξη της τελευταίας παράτασης των ενεργών συμβάσεων (30.9.2022), ενώ το προπαρασκευαστικό στάδιο του διαγωνισμού (συγκρότηση Επιτροπής Σύνταξης Τεχνικών Προδιαγραφών, δημόσια διαβούλευση, έγκριση σκοπιμότητας Διαγωνισμού και προκήρυξη) διήρκησε 3,5 μήνες.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης το γεγονός ότι, βάσει του αναλυτικού Χρονοδιαγράμματος Ολοκλήρωσης της εν εξελίξει διαγωνιστικής διαδικασίας το οποίο παρατίθεται στο

υποβληθέν Σχέδιο Απόφασης προσφυγής στη διαπραγμάτευση, δεν έγινε χρήση τεχνικών και μέσων, που βρίσκονται στην ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής για την επίτευξη της διαδικασίας, όπως π.χ. των συντετμημένων προθεσμιών κατ' άρθρο 27, παρ. 3 του Ν. 4412/2016 που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν λόγω του χαρακτήρα του κατεπείγοντος που επικαλείται η αναθέτουσα αρχή και με αυτόν τον τρόπο να μειώσουν την προθεσμία υποβολής προσφορών λ.χ. από 30 σε 15 ημέρες. Επιπροσθέτως, τα χρονικά διαστήματα που προδιαγράφονται για τα διαφορετικά στάδια του διαγωνισμού εμφανίζονται μεγαλύτερα του οριζόμενου από τον νόμο και των δυνατοτήτων του ΕΣΗΔΗΣ (άμεση ηλεκτρονική δημοσιοποίηση εγγράφων) με αποτέλεσμα η εκτιμώμενη διάρκεια του εν εξελίξει διαγωνισμού (7 μήνες) να είναι μεγαλύτερη του αναμενόμενου. Ως εκ τούτου, προκύπτουν αναίτιες καθυστερήσεις και κυρίως μη επίδειξη της απαιτούμενης επιμέλειας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής, τόσο ως προς την έγκαιρη έναρξη της διενέργειας του νέου διαγωνισμού καθαριότητας (προκήρυξη μόλις 3 μήνες πριν τη λήξη της τελευταίας παράτασης των ενεργών συμβάσεων την 30.9.2022), όσο και ως προς την χρονική εξέλιξη του βάσει χρονοδιαγράμματος το οποίο δεν διαφαίνεται να επισπεύδει ενέργειες που εξαρτώνται αποκλειστικά από την αποτελεσματικότητα και την επιμέλεια των οργάνων του Νοσοκομείου (π.χ. Ολοκλήρωση πρακτικού τεχνικής αξιολόγησης – Έγκριση πρακτικού τεχνικής αξιολόγησης: 10 ημέρες, Έγκριση πρακτικού τεχνικής αξιολόγησης – Κοινοποίηση πρακτικού αξιολόγησης στους συμμετέχοντες: 1 εβδομάδα, Σύσταση πρακτικού ελέγχου δικαιολογητικών κατακύρωσης – Κατακύρωση Διαγωνισμού: 10 ημέρες, Κατακύρωση Διαγωνισμού – Διαβίβαση απόφασης κατακύρωσης σε όλους τους συμμετέχοντες: 1 εβδομάδα) και τις δυνατότητες του Ηλεκτρονικού διαγωνισμού μέσω ΕΣΗΔΗΣ.

Εκ των ανωτέρω διαλαμβανόμενων διαφαίνεται ότι η αναθέτουσα αρχή δεν μερίμνησε εγκαίρως και αναλόγως προκειμένου να αποφευχθεί μια κατεπείγουσα ανάγκη όπως αυτή την οποία επικαλείται, καθώς και ότι υπάρχει ευθύνη της ως προς τις περιστάσεις που επικαλείται για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης.

Εκ των ανωτέρω διαλαμβανόμενων, κρίνεται ότι δεν συντρέχουν σωρευτικά οι προϋποθέσεις εφαρμογής της εξαιρετικής διάταξης της περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 και, συνεπώς, παρέλκει η εξέταση του αναγκαίου μέτρου ανάθεσης της σκοπούμενης σύμβασης.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ομόφωνα αποφασίζει:

Τη μη παροχή σύμφωνης γνώμης επί του αιτήματος του Γενικού Νοσοκομείου Παιδών Αθηνών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ», σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ (δδ) του ν. 4013/2011, περί προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης για τη σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας των χώρων χρονικής διάρκειας πέντε (5) μηνών, συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης ενός εκατομμυρίου διακοσίων εβδομήντα χιλιάδων

τετρακοσίων δέκα έξι ευρώ και εξήντα επτά λεπτών (1.270.416,67 €) μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ 24%, **βάσει του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016**, λόγω μη συνδρομής των προς τούτων τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 23 Αυγούστου 2022

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αντιπρόεδρος

Αδάμ Καραγλάνης

